

GUTTEN MED ØLDUNKEN

„DE KALDER MIG FOR DØDEN,“ SA MANDEN

STUDIE TIL DØDEN

Der var engang en gut som havde tjent længe hos en mand nordenfjelds. Denne manden var en mester til at brygge øl; det var saa urimelig godt at der ikke fandtes make til det. Da gutten skulde reise derfra og manden skulde betale ham lønnen han havde tjent, vilde han ikke ha andet end en dunk af juleølet. Ja, den fik han og gik afsted med, og han bar den baade langt og længe, men des længer han bar paa øldunken, des tyngre blev den, og saa begyndte han at se sig omkring, om der kom nogen som han kunde drikke med, saa ølet kunde minke og dunken letne.

Langt om længe traf han en gammel mand med et stort skjeg.

„God dag,“ sa manden.

„God dag igjen,“ sa gutten.

„Hvor skal du hen?“ sa manden.

„Jeg leder efter nogen at drikke med, saa jeg kan faa lettet paa dunken min,“ sa gutten.

„Kan du ikke likesaa godt drikke med mig som med en anden?“ sa manden; „jeg har faret baade vidt og langt, saa jeg baade er træt og tørst.“

„Jo, kan jeg saa,“ sa gutten; „men hvor kommer du fra, og hvad er du for en mand da? sa han.“

„Jeg er Vorherre, og jeg kommer fra himmerige jeg,“ sa manden.

„Dig vil jeg ikke drikke med,“ sa gutten; „for du gjør saa stor forskjel paa folk her i verden og skifter retten saa ulikt, saa nogen blir saa rike og nogen saa ringe; nei, dig vil jeg ikke drikke med,“ sa han, og labbed afsted igjen med dunken sin.

Da han havde gaat et stykke til, blev dunken saa tung igjen, saa han syntes ikke han orked at bære den længer, med mindre der kom nogen han kunde drikke med, saa ølet kunde minke i dunken. Jo, saa traf han en styg, skranglet mand, som kom fykende saa fort.

„God dag,“ sa manden.

„God dag igjen,“ sa gutten.

„Hvor skal du hen?“ sa manden.

„Aa, jeg leder efter nogen at drikke med, saa jeg kan faa lettet paa dunken min,“ sa gutten.

„Kan du ikke likesaa godt drikke med mig som med en anden?“ sa manden. „Jeg har faret baade vidt og langt, og en øltaar kunde gjøre godt i en gammel skrott,“ sa han.

„Jo, kan jeg saa,“ sa gutten; men hvad er du for én, og hvor kommer du fra?“ spurte han.

„Jeg? Jeg er kjendt nok, jeg er Fanden og kommer fra helvede jeg,“ sa manden.

„Nei,“ sa gutten; „du bare piner og plager folk, og der det er nogen ulykke paa færde, der siger de altid det er din skyld; dig vil jeg ikke drikke med,“ sa gutten.

Saa gik han langt og længer end langt igjen med øldunken sin, til han syntes den blev saa tung at han ikke orked at bære den længer. Han begyndte at se sig omkring igjen, om der ikke kom nogen han kunde drikke med, saa dunken kunde letne. Jo, langt om længe saa kom der en mand igjen, og han var saa tør og skranglet, at det var et vidunder at han kunde hænge sammen.

„God dag,“ sa manden.

„God dag igjen,“ sa gutten.

„Hvor skal du hen?“ sa han til gutten.

„Jeg skulde se om jeg kunde finde én at drikke med, saa dunken min kunde letne lidt, den blir saa tung at bære,“ sa gutten.

„Kan du ikke drikke med mig likesaa godt som med en anden?“ sa manden.

„Jo, kan jeg saa,“ sa gutten. „Hvad er du for en, du da?“ sa han.

„De kalder mig for Døden,“ sa manden.

„Dig vil jeg drikke med,“ sa gutten, og la ned kaggen sin og gav sig til at tappe øl i skaalen. „Du er en fagna mand, for du gjør alle like, baade fattige og rige.“

Saa drak han ham til, og Døden syntes det var en herlig drik, og da gutten undte ham vel, drak de til skiftes, saa ølet minked og kaggen letned.

Tilslidst sa Døden: „Jeg har aldrig kjendt drik som smagte bedre og gjorde mig saa godt, som det ølet du har skjænket mig, jeg synes jeg blev som ny-

HUN VAR SAA FARLIG SYG AT INGEN DOKTOR TRODDE SIG TIL AT HJELPE HENDE MERE

født indvendes, og jeg ved ikke hvad jeg skal gjøre dig til gode for det.“ Men da han havde tænkt sig om en stund, saa sa han at kaggen aldrig skulde bli tom, hvor meget de drak af den, og ølet som var paa den, skulde bli til helsebød, saa gutten kunde gjøre syge friske igjen, bedre end nogen doktor. Og saa sa han, at naar han kom ind til en syg, da skulde Døden altid være der og vise sig for ham, og det skulde han ha til et sikkert merke, at naar Døden sad ved fødderne, saa kunde han frelse den syge med en helsedrik af kaggen, men sad han ved hovedgjerdet, saa gaves der hverken hjelperaad eller helsebød for døden.

Gutten var snart navnsput, saa han blev hentet vidt og bredt, og han hjalp mangfoldige til helsen igjen, som der ikke havde været hjelp for. Naar han kom ind og saa hvor Døden sad hos den syge, spaadde han enten liv eller død, og altid var han sandspaad. Han blev baade en rig mand og en mægtig

mand, og tilsidst blev han hentet til en kongsdatter langt borti landene. Hun var saa farlig syg at ingen doktor trodde sig til at hjælpe hende mere, og saa lovte de ham alt han kunde ønske og forlange, om han kunde frelse hende. Da han kom ind til kongsdatteren, sad Døden ved hodegjerdet, men han sad og blunded og nikked, og mens han sad saaledes, kjendte hun sig bedre. „Her gjælder det liv eller død,“ sa doktoren, „og der er vel ingen frelse, om jeg ser ret,“ sa han. Men de sa han maatte frelse hende, om det saa skulde koste land og rige. Saa saa han paa Døden, og mens han sad der og blunded igjen, vinked han til tjenerne at de skulde vende sengen i en hast, saa Døden blev siddende ved fødderne, og i det samme det var gjort, gav han hende helsedrikken, saa var hun frelst.

„Nu sveg du mig,“ sa Døden, „og nu er det kvitt mellem os.“

„Jeg var nødt til det, om jeg skulde vinde land og rige,“ sa gutten.

„Det skal ikke hjælpe dig stort,“ sa Døden; „din tid er ude, for nu hører du mig til.“

„Ja, skal det saa være, saa lad det saa være,“ sa gutten; „men du lar mig vel faa lov til at læse ud Herrens bøn først,“ sa han.

Ja, det skulde han faa lov til; men han passed sig vel for at læse Herrens bøn; alt andet læste han, men Fadervor kom aldrig paa hans tunge, og tilsidst mente han at han havde snydt Døden for alvor. Men da Døden syntes at det drygde for længe, saa gik han did en nat, og hængte op en stor tavle med Fadervor paa, over sengen til gutten. Da han vaagned, begyndte han at læse paa den, og samlede sig ikke rigtig før han kom til amen; men saa var det for sent.

„NU SVEG DU MIG,“ SA DØDEN